

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Савчук Єлизавети Юріївни на тему «Господарсько-правове регулювання надання освітніх послуг»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право»**

Обґрунтування вибору теми. Постійне реформування усіх сфер та галузей економіки автоматично тягне за собою попит на освітні послуги. Роботодавець (без різниці - держава чи підприємець) потребує від спеціаліста нової корпоративної культури, комунікативних навичок, нових soft skills, відповідальності, уміння орієнтуватися у реальній професійній ситуації. Знання стають конкурентною перевагою будь-якої людини. Заклади вищої освіти та інші суб'єкти освітньої діяльності забезпечують суспільство людськими ресурсами, впливаючи на розвиток національної економіки.

Ринок освітніх послуг та визначення його особливостей є досить складною науковою проблемою, яка потребує постійної уваги представників різних суспільних наук. В юридичній науці затребуваними видаються дослідження проблем господарсько-правового регулювання надання освітніх послуг. Особливої актуальності дослідженням такого спрямування додають наявні результати реформування сфери освіти, які потягли за собою зміни в організації надання освітніх послуг і формування цієї діяльності в окремий вид економічної діяльності.

З метою досягнення ефективності цих змін необхідно визначитися із тим, що саме слід розуміти під освітніми послугами та діяльністю з їх надання. Незважаючи на достатньо ґрунтовний аналіз концепцій категорії «послуга», особливої уваги потребує дослідження саме освітніх послуг. Розуміння суті цих понять стане підґрунтям для визначення особливостей діяльності з надання освітніх послуг як господарської, правового статусу суб'єктів, які надають ці послуги, умов здійснення цієї діяльності та інших важливих

питань. Тому виникає об'єктивна необхідність у подальшому поглибленні теоретичних положень щодо уточнення понятійно-категоріального апарату, аналізу складу учасників відносин з надання освітніх послуг, виокремленню та обґрунтуванню особливостей господарсько-правового регулювання надання освітніх послуг.

Зазначене підтверджує актуальність та обґрунтованість вибору теми дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота Є. Ю. Савчук містить наукові положення та нові науково аргументовані теоретичні результати дослідження, новизна яких полягає в тому, що вперше у вітчизняній науці господарського права запропоновано комплексне наукове дослідження господарсько-правового регулювання надання освітніх послуг, що спрямовано на розробку нових теоретичних положень з удосконалення господарсько-правового регулювання надання освітніх послуг.

Наукова новизна одержаних у дисертації результатів конкретизується такими основними положеннями, висновками, пропозиціями:

Вперше обґрунтовується виокремлення діяльності з надання освітніх послуг у режимі «онлайн». Також вперше запропоновано: встановлення умов надання освітніх послуг у неформальній освіті; створення інформаційної системи у вигляді Єдиного державного реєстру суб'єктів надання освітніх послуг, як складової Єдиної державної електронної бази з питань освіти; збільшення до шести місяців строку усунення порушень ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, що обумовлено дією карантинних обмежень, пов'язаних із гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2.

Удосконалено положення щодо: ознак господарської діяльності з надання освітніх послуг з уточненням та розкриттям специфічних ознак, обумовлених здійсненням цієї діяльності у сфері освіти; поняття господарської діяльності з надання освітніх послуг шляхом уточнення його

визначення; правового статусу суб'єктів надання освітніх послуг та істотних умов договору про надання освітніх послуг.

Набули подальшого розвитку положення щодо: поняття освітніх послуг шляхом конкретизації його визначення; класифікації цих послуг за різними підставами; господарсько-правової основи надання освітніх послуг шляхом конкретизації чинників, які впливають на її удосконалення; суб'єктів надання освітніх послуг з конкретизацією їх видів; принципу автономії закладу освіти шляхом аргументації його сутності в контексті господарсько-правового регулювання надання освітніх послуг; правової характеристики договору про надання освітніх послуг; господарсько-правової відповідальності суб'єктів надання освітніх послуг шляхом узагальнення юридичних і фактичних підстав та форм такої відповідальності.

Перераховані результати є належним чином обґрунтованими, чому сприяли використання загальних та спеціально юридичних методів наукового пізнання, ґрунтовний аналіз наукової літератури та інших джерел інформації, опрацювання правозастосовної практики, аналіз зарубіжного досвіду регулювання надання освітніх послуг (зокрема таких країн, як Польща, Латвія, Литва, Естонія).

Теоретичне значення результатів дослідження полягає у збагаченні науки господарського права в частині окремих видів господарської діяльності новими теоретичними положеннями щодо господарсько-правового регулювання надання освітніх послуг.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що сформульовані в дослідженні теоретичні висновки та пропозиції можуть бути використані для вдосконалення нормативно-правової бази, якою регулюється надання освітніх послуг. Так, за результатами дослідження підготовлено відповідні проєкт Закону України та проєкт постанови Кабінету Міністрів України (додатки Ж, З). Наведені в дисертаційній роботі узагальнення і рекомендації можуть бути корисними також у практичній діяльності у сфері надання освітніх послуг, про що свідчать довідки про впровадження (додатки

Д, Е). Дискусійні дисертаційні положення та висновки можуть стати підґрунтям для подальших наукових досліджень.

Отже, дисертація Є. Ю. Савчук є кваліфікаційною науковою працею, що характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, що мають істотне значення для науки господарського і суміжних галузей права та свідчать про особистий внесок здобувачки в науку.

Основні результати за темою дисертаційної роботи опубліковано в 10 наукових працях, з них: 1 стаття в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача; 4 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (із них 1 стаття – в співавторстві) та 5 публікацій матеріалів і тез міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій. Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Павлюченко Ю.М., Савчук Є.Ю. Генезис поняття освітніх послуг як правової категорії. *Науково-практичний юридичний журнал «Правові Горизонти»*. 2020. №20 (33). С. 7-14. (Особистий внесок здобувача в цій публікації становить 50% і стосується дослідження генезису поняття освітньої послуги в розрізі історико-правових етапів формування правового режиму суб'єктів надання освітніх послуг).

2. Савчук Є.Ю. Деякі аспекти господарсько-правового регулювання діяльності з надання освітніх послуг: особливості імплементації законодавства ЄС. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей*. 2020. Вип. 53. С. 41-51.

3. Савчук Є.Ю. Класифікація освітніх послуг в аспекті господарсько-правового забезпечення їх надання. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2020. № 8 (30). С. 30-38.

4. Савчук Є.Ю. Господарсько-правове регулювання діяльності суб'єктів надання освітніх послуг. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 5. С. 86-90. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2020/21.pdf

5. Savchuk E. Modern Scientific Approaches to Defining the Providers of Educational Services in Business Law of Ukraine. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. T.7. Vol. 6. p. 294-298.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Савчук Є.Ю. Господарсько-правова основа надання освітніх послуг. *Particularitățile adaptării legislației Republicii Moldova și Ucrainei la legislația Uniunii Europene: Conferința internațională științifico-practică (22–23 martie 2019)*. Chișinău, Republica Moldova, 2019. p. 128-131.

2. Савчук Є.Ю. Захист прав закладів вищої освіти при наданні освітніх послуг. *Правове забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, безпековий, інтелектуальний простір*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 23 квітня 2019 року). Хмельницький, 2019. С. 380-383.

3. Савчук Є.Ю. Щодо удосконалення законодавства у сфері надання освітніх послуг. *Правове забезпечення соціально-економічного розвитку: стан та перспективи*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 35-річчю кафедри господарського права Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, 11-12 жовтня 2019 року). Вінниця, 2019. С. 164-166.

4. Савчук Є.Ю. Щодо напрямів господарсько-правового регулювання надання освітніх послуг. *Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Весняні юридичні читання – 2020». (м. Вінниця, 30 квітня 2020 року). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. С. 307-310.

Савчук Є.Ю. Господарсько-правові аспекти визначення природи договору з надання освітніх послуг. *Господарське право та процес в умовах*

трансформації суспільних відносин: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції) (м. Кривий Ріг, 25 вересня 2020 року). Кривий Ріг: ДЮІ МВС України. 2020. С. 143-146. Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

Таким чином, дисертаційна робота Е. Ю. Савчук відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167, виконана здобувачкою особисто, містить нові науково обґрунтовані результати теоретичного та практичного спрямування, що мають суттєве значення для галузі знань 08 «Право» та свідчать про особистий внесок здобувачки в юридичну науку, зокрема в господарське право.

На підставі вищезазначеного рекомендуємо дисертацію Савчук Єлизавети Юріївни на тему «Господарсько-правове регулювання надання освітніх послуг» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент

професор кафедри конституційного,
міжнародного і кримінального права

Донецького національного університету імені Василя Стуса

доктор юридичних наук, професор

Р.Ф. Гринюк

Рецензент

доцент кафедри цивільного права і процесу

Донецького національного університету імені Василя Стуса

кандидат юридичних наук, доцент

Л.М. Дорошенко

